

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 57.

V Ljubljani, v četrtek 11. marca 1897.

Letnik XXV.

P. n. državnozborskim volilcem!

Volitve volilnih mož so večinoma končane. Hvala Bogu in zavednim katoliško-narodnim volilcem, te volitve so za našo stranko večinoma srečno končane. Izvoljeni so po vseh kmetskih občinah kakor tudi v peti volilni skupini po večini možje, ki bodo volili kandidate katoliško-narodne stranke.

Najpreje so bili poklicani dne 10. marca na volišče volilni možje za peto volilno skupino, kjer je volila vsa dežela. Za peto volilno skupino je naš gospod kandidat **dr. Janez Evangelist Krek**, profesor bogoslovja v Ljubljani, bil izvoljen z veličastno večino. Bela Ljubljana in vsa dežela se je tukaj soglasno izrazila za našega kandidata. Hvala lepa in priznanje našim zavednim volilcem, ki so nekako pokazali pot, po kateri naj stopajo tudi volilec drugih skupin.

To nam daje upanje, da bodo jednako storili tudi volilec kmetskih občin svojo dolžnost.

Za kmetske občine, ki volijo dne 15. marca, so naši kandidatje:

1. Za sodne okraje: Ljubljanska okolica, Vrhnika, Velike Lašče, Ribnica, Litija in Zatičina, gospod

dr. Ivan Šusteršič

odvetnik v Ljubljani.

2. Za sodne okraje: Kamnik, Brdo, Kranj, Škofja Loka, Tržič, Radovljica, Kranjska Gora, gospod

Josip Pogačnik

posestnik in poštar v Podnartu.

3. Za sodne okraje: Postojna, Bistrica, Senožeče, Vipava, Logatec, Lož, Idrija, Cerknica, gospod

dr. Ignacij Žitnik

deželni poslanec v Ljubljani.

4. Za sodne okraje: Novo Mesto, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, gospod

Viljem Pfeifer

posestnik in deželni poslanec v Krškem.

5. Za sodne okraje: Kočevje, Trebnje, Žužemberk, Radeče, Mokronog, gospod

Fran Povše

deželni poslanec in posestnik v Ljubljani.

6. Za volitve v mestih odbor pozneje naznani svoje sklepe.

Volilni možje!

Naši kandidatje za kmetske občine so možje, katerim prav mirno zaupate zastopanje Vaših koristij. — Večinoma vsi so že dosedaj pokazali, da so vredni vsestranskega zaupanja.

Volilec! Pridite vsi na volišče, volite jedino in soglasno priporočene kandidate. Držite se pri tem besed naših škofov, ki pravijo v svojem pastirskem listu:

„Ako hočete pri bližnjih volitvah izpolniti naše upe in naše želje, katoliški možje, bodite **jedini!** Vaša nesložnost je bila doslej mnogokrat vzrok vaše slabosti. Ako se avstrijski katoličani nečejo odreči vsemu vplivu na javne državne razmere, ako ne marajo žrtvovati svojih najvažnejših koristij, tedaj ne smé tako ostati. Skupno zastavo imate, okolu katere se zbirajte in družite pri teh volitvah — svojo sveto katoliško vero.“

Kvišku torej, katoliški možje, tega znamenja se držite in s tem znamenjem bomo videli, da ste zmagali.

Volilni možje, pridite torej vsi na volišče in soglasno oddajte svoje glasove kandidatom katoliško-narodne stranke.

V Ljubljani, dne 10. marca 1897.

Izvrševalni odbor katoliško-narodne stranke.

5/15

Deželni zbor kranjski.

(XV. seja dne 5. marca.)

(Konec.)

Poslanec Lenarčič v imenu upravnega odseka poroča o nekaterih številkah letnega poročila gledé deželne kulture.

Gledé živinske soli poroča deželni odbor, da je finančnemu ministerstvu v posebni vlogi pojasnil vzroke, ki ovirajo kmetovalcem dobavo v ceni znižane soli za živino.

Poslanec Povše utemeljuje predlog, ki je bil soglasno vsprejet in se glasi:

Deželnemu odboru se naroča, naj v posebni spomenici prosi finančno ministerstvo, da se vsaj v vsakem sodnem okraju otvori jedna c. kr. zaloga živinske soli in da se povsod ta sol prodaja po jednaki ceni, t. j. 5 kr. kilo.

Pri poročilu o prašičji kugi se oglasi poslanec Pfeifer rekoč:

Znano je visoki zbornici, kako hudo prizadeta je bila Dolenjska vsled prašičje kuge leta 1896. Vsi sejmovi so bili zaprti, ves promet ustavljen, paša prašičev prepovedana, iz ničesa ni bilo dobiti novcev. Nastalo je tako pomanjkanje denarja v ubogi, že po drugih nezgodah zadeti Dolenjski, da je pet okrajev vložilo prošnjo za davkarski moratorij, katerega je finančno ministerstvo tudi dovolilo.

Da ne bi trpeli širši krogi, kadar se prikaže prašičja kuga v enem hlevu ali kraju, in da ne preneha ves promet s prašiči, treba bodi predugaciti državni zakon v tem smislu, da se sumljivi ali bolni prašiči pobijejo, seveda pa popolnoma odškoduje dotični gospodar.

Ta bolezen navalila je pa tudi mejnim občinam silno mnogo posla, ker morajo dotične občine vpisavati vse prašiče v posebni zapisnik, v tako imenovani prašičji kataster, tudi vse premembe, če se število prašičev zmanjša ali pomnoži itd., tako da morajo imeti dotične občine tako rekoč posebne knjigovodje za prašiče (Schwein buchhalter), kar stane mnogo denarja in pisarij.

V tej zadevi pritožuje se mej drugimi občina St. Jernej, da je s tem delom tako preobložena, da mora pri tem delu vsak dan jeden pisar poslovati, ob nedeljah, praznikih in sejmovih pa celo štirje pisarji.

Ker po mojem mnenju mora država skrbeti za vse navedbe, ki so potrebne v obrambo živinskih kužnih bolezni, taki kataster pa tudi spada med obrambene navedbe, prosim visoko vlado, da bi vsem mejnim občinam, n. pr. Vinica, Sv. Križ, St. Jernej itd. nakazala primerno odškodnino iz državne blagajne za trud in mnoge pisarije pri imenovanem katastru.

Deželni predsednik baron Hein odgovarja, da so ravno občinski zastopi v prvi vrsti krivi te nesreče, ker neprevidno izdajajo živinske potne liste; za to vnevarnost pa se jim vendar ne morejo še premije dajati.

V imenu upravnega odseka dalje poroča poslanec dr. Majaron gledé poročila deželnega odbora o deželni zavarovalnici. Deželni odbor je namreč doslej nabral mnogo statističkih podatkov, toda čakal državnega zakona, ki je bil že na vrsti, a se zopet odložil.

To poročilo se je vzelo na znanje, deželnemu odboru pa naročilo, da v prihodnjem zasedanju stavi konkretne predloge, odnosno v posebnem poročilu predloži posnetek svojih dotičnih poizvedb.

Gledé pospeševanja obrta in trgovine poroča deželni odbor, da bi trebalo po nasvetu trgovske zbornice napraviti seznam industrij v deželi ter poizvedovati, kje so vodne moči, premog in materijale za industrijske namene. V ta namen bi se moral ustanoviti poseben urad, oziroma poseben odsek trgovske in obrtniške zbornice.

V imenu upravnega odseka nasvetuje poročevalec dr. Majaron:

Poročilo se jemlje na znanje in deželnemu odboru iznova naroča, da skrbi za ustanovitev urada v pospeševanje obrta in trgovine v smislu sklepov.

Obvelja tudi predlog dr. Majarona:

Deželnemu odboru se naroča, da o svojih sejah priobčjuje po ljubljanskih dnevnikih poročila gledé občno važnejših zadev.

Poslanec Grasselli poroča o § 10. letnega poročila in o uvodu ter po daljšem utemeljevanju nasvetuje:

Visoki deželni zbor skleni:

1. Poročilo o delovanju kranjskega deželnega odbora obseja prihodnjič le dobo do konca sep-

tembra meseca letošnjega leta, če bode deželni zbor kranjski sklican konec leta; če bode pa deželni zbor sklican že prej u. pr. meseca oktobra, skleniti je deželnega odbora letno poročilo s koncem junija meseca, tako da bode to poročilo pozneje obsežalo dobo od meseca oktobra do konca septembra, oziroma od meseca julija do konca junija nastopnega leta.

2. Deželni odbor poslučaj se znanprej po vzgledu drugih deželnih odborov pri svojem letnem poročilu v obilnejši meri tabelarne oblike, katera omogočuje pregledno poročanje na razmerno tesnem prostoru brez škode popolnosti.

Letnega poročila § 1., ki govori o najvišjem potrjenji dež. zakonov, se na predlog poročevalca grofa Ervina Auersperga vzame na znanje.

O § 2., ki govori o davkih, poroča poslanec Pfeifer. Pri tej priliki se oglasi za besedo poslanec Povše, rekoč:

Bodi mi pri obravnavi o davkih dovoljeno izpregovoriti o zadevi, ki je pač največjega pomena za našo deželo. Jaz menim revizijo zemljiško-davčnega katastra, ki se ima letos dognati, da s prihodnjim letom stopi v veljavo novi zemljiški davek. Iz dosedanjih obravnav je znano, da se ima zemljiški davek za dobo prihodnjih 15 let znižati za 2 in pol milijona gld. Važno je, koliko od te svote odpade na našo deželo, saj so davčna bremena naših zemljiških posestev do skrajnosti neznosna. Kolikor mi je znano iz deželne komisije, oziroma iz objave njene o tarifnih nastavkih čistega prinosa iz njiv in vinogradov, so zahteve njene skrajno skromne, kajti razmerno le malo je znižala tarife čistega prinosa iz njiv, nekaj izdatnejše iz vinogradov. Smemo pač pričakovati, da bo ces. vlada te predloge z vso dobrohotnostjo predložila in podpirala pri centralni komisiji, od katere bo odvisno, koliko se zniža naši deželi zemljiški davek. Ako sem si izprosil besede, povod mi je, da o tej važni zadevi tudi izpregovorim o pravem času deželni zbor; osobito pa, da svet zve, ali je v tem oziru naša dežela vredna primerne ozira. Naši častiti gg. tovariši, izbrani v to deželno komisijo od visokega deželnega zbora, vršili so svojo nalogo z vso vnamo, požrtvovalnostjo in razumom. Bodi jim hvala za to domoljubno delo, osobito pa našemu občespoštovanemu gospodu dež. glavarju, ki je kot poročevalec sestavljal zelo obširno, vsestransko izvrstno poročilo, v katerem dokazuje visoki finančni upravi, da se mora naš zemljiški davek znatno znižati, ako hočejo odločujoči činitelji biti pravični v sodbi o naših zemljiških odnosajih. (Dobro klici.) Zbral je toliko neovrgljivih dokazov iz sedanje in iz prejšnje dobe, da si je zagotovil hvaležnost in trajni spomin, ker tudi naši nasledniki bodo pri obravnavah o reviziji katastra našli mnogo trajno veljavnih podatkov. Nadejam se, da bodo ti razlogi našli pravično uvaževanje vis. finančnega ministerstva. Vendar pa hočem nekaj besedi pristaviti, ki imajo namen dokazati, kako neopravičeno je mnenje, žal, tudi državnih oblastev, da je Kranjska pri zadnji ocenitvi bila nekako protežirana, da torej pri sedanji reviziji nima vzroka, da se na njo ozira. Oglejmo si razmere, kakeršne so bile prej in slej.

Po zemljiškem katastru, veljavnem do l. 1880., znašal je čisti prihodek produktivnih zemljišč na Kranjskem 3.535.234 gld.

Na podlagi zakona za uravnavo zemljiškega davka vcenil se je čisti prihodek za naša zemljišča na 3.001.232 gld., torej za 534.000 gld. nižje. Centralna komisija, v kateri je imel glas le en sam zastopnik naše dežele, pa je spoznala, da je ta svota še vedno previsoka, in jo je znižala na 2.868.939 gld., torej za 666.295 gld. nižje od starega katastra. Vsled reklamacij pa se je čisti prihodek še za nadaljnjih 57.000 gld. znižal. To dejstvo govori jasno za našo deželo, za njeno opravičenje, ker centralna komisija, v kateri je imela naša dežela le en glas, druge dežele pa 35, smatrala je, da mora staro v nebo kričevo krivico odpraviti in pravično razbremeniti skozi toliko desetletij preobremenjeno deželo Kranjsko, kateri se je že pri uveljavljanju štabilnega katastra ogromna davčna svota odmerila, kakor kažejo sledeče številke.

Takrat se je povprek ocenil čisti prihodek na oral zemlje na Kranjskem na 2 gld. 19 kr., v sosedni Koroški pa le na 1 gld. 35 kr. in celo v rodovitni Štajerski le na 2 gld. 02 kr.

Naše njive pa so bile, kar naravnost rečeno, nečuvno visoko ocenjene in sicer je bil izračunjen čisti prihodek iz orala njiv na Kranjskem z 7 gld.

22 kr., ko je znašal v sosednji Štajerski le 5 gld. 58 kr., v plodnem Nižje Avstrijskem le 5 gl. 22 kr., v Gornji Avstriji, znani po svoji plodovitosti, le 6 gld. 41 kr., celo v Moravi s slovečo Hano le 6 gl. 47 kr. Te številke dovolj jasno kriče o krivici, ki se je naši deželi naložila.

Pa tudi zaradi vinogradov smo bili dovolj obremenjeni, ker oral vinograda v vinoreji daleč nad našimi stoječe Štajerske je bil le za 29 kr. višje vcenjen, kakor v naši deželi, ki je v oni dobi pač stala na jako nizki stopnji vinarstva in so vinarske razstave sodile o našem vinu, da je najkisleje, katero res ni našlo nikakega eksporta.

Tako je bilo tudi glede naših travnikov, ki so bili v primeri z onimi sosednjih kronovin višje vcenjeni.

Te krivice pa so bile povod ponovljenim pritožbam tedanjih stanov, ki so celo sklenili, poslati na presvitlega vladarja posebno deputacijo, da izprosi milost za deželo, da se ji odpiše del ogromnega zemljiškega davka. In tu imenujem ime moža, grofa Ant. Auersperga, ki je kot član stanovskega zbora res z veliko vnamo zagovarjal naše interese in dokazoval, kolika krivica se je deželi naložila z visoko vcenitvijo zemljišč kranjskih.

Žal, da je pri posebni naredbi visoke državne vlade l. 1851 narasel zemljiški davek še za nadaljnjih pol drugi sto tisoč goldinarjev, katerega je, čujte gospodje! morala prevzeti naša dežela, ker je sosedna Koroška našla visokega pokrovitelja na Dunaju, ki je dotično deputacijo vodil, da se ji zemljiški davek zniža. Znižal se jim je za 150.000 gld., katere pa so zvalili na sosedno, vbogo Kranjsko, in tako smo prišli na vrhunec zemljiškega davka, torej od 535.731 gld., določenih ob času vpeljave štabilnega katastra, na celih 943.613 gld.!

Ako se je ob času uravnave katastra pred 15 leti znižal zemljiški davek na 622.364 gld., in to po sklepu in nepristranski pravični razsodbi centralne komisije, odpravila se je gorostasna krivica našim poljedelcem.

Pa vprašajmo se sedaj, ali je naša dežela pri sedanji reviziji vredna še kake nadaljne olajšave? Gotovo, in to iz dveh glavnih vzrokov. Da ne bom preobširen in ker je glede tega deželna komisija vse dokaze dognala, navedem le dve besedi, in te ste dovolj pojasnjujoči, to je sedanja cena žita in sedanje plače delavcev; prve so v 15 letih ogromno padle, druge pa znatno narasle. To pač povsem opravičuje, da zahtevamo, da od svote 2¹/₂ milijona, dovoljene za znižanje zemljiškega davka v Avstriji, odpade primeren delež tudi na našo deželo. Zato predlagam vis. zbornici sledečo resolucijo, katero blagovoli visokoista soglasno odobriti:

Vis. c. kr. vlada se naprosi, sklepom oziroma predlogom deželne komisije Kranjske za revizijo zemljiško-davčnega katastra nakloniti ono podporo in pospešitev, kakoršno zaslužijo ti sklepi iz ozirov, da so skrajno skromni in da zaostajajo objavljeni klasifikacijski tarifi za njive in vinograde daleč za dejanskimi čistimi prihodki. (Živahna, vsestranska pohvala.)

Posl. baron Schwegel izraža nado, da bo vlada na merodajnem mestu podpirala nasvete dež. komisije, in izreka zahvalo tudi dežel. predsedniku baronu Heinu, kateri pojasnujoč razmere obljubi podpirati želje in nasvete dežel. komisije. Deželni glavar Detela in dež. predsednik se zahvalita za priznanje.

Poročevalec Pfeifer dostavlja: Tudi jaz kot poročevalec pridružujem se opravičeni želji izraženi v stvarno utemeljeni resoluciji častitega predlagatelja, da bi prepohlevni tarifi naše deželne komisije obveljali pri visoki vladi.

To smemo pričakovati po besedah čast. gosp. dež. predsednika, ki bode v dosego tega namena zastavil vso svojo uplívno veljavo pri visokem ministerstvu.

Da je bila naša dežela preobložena z zemljiškim davkom skozi več desetletij, to je znano visoki zbornici, to dokazuje današnji temeljito in prepričevalno prvi g. govornik, prej pa že pokojni grof Anton Auersperg in drugi.

Vsled te krivice plačevala je naša dežela vsako leto 300.000 gld. zemlj. davka preveč državi, kar znaša več milijonov gld.

Ko se je pri uravnavi zemlj. davka pred 16 leti naši deželi zmanjšal zemlj. davek za 300.000 gl., se je s tem le popravila krivica in stem pripoznalo, da je naša dežela skozi

več desetletij po krivičnem plačevala 300.000 gld. zemlj. davka na leto.

Od te dobe so se pa gospodarske razmere obrnile na slabše, ker kmetije radi slabih cen kmetijskih pridelkov, radi višjih plačil za delavce, posle i. t. d. ne donesajo istega dohodka, kakor pred 16 leti.

Z ozirom na vse te neugodne okolnosti je naša dež. komisija skromno spremenila ozir. znižala tarife za vinograde in njive, pri katerih se ne doseže več tisti čisti dohodek, kakor pred 16 leti.

Skromni tarifi dež. komisije so popolnoma utemeljeni in pričakovati je, da bode visoka vlada in centralna komisija te pohlevne zahteve v polni meri spoznala opravičene in potrdila, ter našo siromašno deželo tudi primerno deležno storila svote 2 $\frac{1}{2}$ mil. gld. pri odpustu zemlj. davka. S temi opazkami toplo priporočam, da sl. dež. zbor enoglasno sprejme resolucijo.

Resolucija je bila soglasno vsprejeta; dež. glavar nato zaključil sejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. marca.

Volitveno gibanje. Poleg peterih poslancev, ki jih volil v peti skupini dunajsko mesto, odpadejo na Nižjo Avstrijo še nadaljni štirje poslanci, o katerih izvolitvi včeraj še nismo imeli popolne gotovosti. Iz poročil včeraj. dun. listov pa je razvidno, da so zmagali vsi štirje krščansko-socialni kandidati, in sicer v St. Hipolitu dr. Scheicher z 39.080 glasovi, v Kremsu dr. Gessmann z 28.827 glasovi, v Dunajskem Novem Mestu Wedral s 23.830 glasovi in konečno se kandidat Mayer s 6944 glasovi. Podlegli so socialisti Bretschneider, David, Wutschel ter znani vodja Pernertstorfer, ki je dobil celih dva tisoč glasov manj, kakor pa krščansko-socialni kandidat Wedral. O ostalih pri predvčerajšnji volitvi izvoljenih poslancih smo že govorili, omeniti nam je le še, da se vrši ožja volitev v Brnu mej Cehom Müller-jem in socijal. Hybesch-em. Prvi je dobil 12.890, drugi pa 17.454 glasov. Krščansko-socialna stranka je postavila dva kandidata, ki sta oba ostala v manjšini. Izvoljen bo 13. t. m. najbrže socijalni demokrat. Včeraj so bili izvoljeni trije državni poslanci za peto skupino, in sicer na Kranjskem jeden, v Gorici jeden in v Istri jeden, za kmečko skupino pa tudi trije, in sicer vsi dosednji zastopniki Bukovine. V Gorici je izvoljen Slovenec dr. Gregorčič. Dosedaj je izvoljenih 29 poslancev; izmed teh je 12 krščanskih socialistov, 13 nacionalcev, 3 socijalni demokratje in 1 konservativec. Mej nacionalce so všteti Cehi, Rumuni, Slovenec in Nemec. Danes se vrši volitev v Galiciji, ki voli v peto skupino 15 (1) poslancev, in v Gorenji Avstriji, ki si izbere tri zastopnike.

Volitve na Dunaju. K včerajšnjemu poročilu o sijajni zmagi krščanskih-socialistov nam je dodati nekaj podrobnosti. Vseh volilcev za peto skupino je natančno 277.918, oddalo se je pa 216.809 glasov, volitve se je torej vdeležilo celih 77% vseh volilcev. Od teh so dobili krščansko-socialni kandidati skupno 117.102, socijalno demokratični kandidati pa skupno 88.350 glasov. Krščanski socialisti so dobili torej 28.752 glasov več, kakor njihovi največji nasprotniki. V primeri z zadnjimi volitvami 4. novembra 1896 za deželni zbor so dobili krščanski socialisti letos 77.230 glasov več, t. j. število antisemitskih glasov se je za zadnjih volitev potrojilo. To je najjasnejši dokaz, kako vztrajno so delovali antisemitski agitatorji, še bolj pa, da se ogromna večina dunajskega prebivalstva vedno bolj zaveda svojih dolžnosti in pravic. Dunajsko mesto je sedaj zopet pokazalo svoje krasno-bliščeče, krščansko-socialno lice.

Turčija in njene priprave. Skoro vsak dan dohajajo poročila iz Carigrada in drugih krajev, da turška vlada neprestano odpošilja svoje vojne moči na grško-turško mejo in proti severu. Skoro vsak dan so pripravljeni v to svrhu trije vlaki z do sto vozovi. Vse to pa stane precejšno svoto. Malone ves promet je v rokah raznih kapitalističnih, večinoma židovskih trdk, ki imajo že itak skoro popolnoma v rokah turško cesarstvo. O teh družbah se sedaj govori, da so voljne počakati nekaj časa za denar, ki ga mora plačati turška vlada za transport po morju in po suhem, dolgo pa seveda ne bo šlo tako. Drugače pa je z denarjem, ki ga mora imeti finančni minister takoj pri rokah. V prvi vrsti se govori, da je dal sultan precejšen znesek od svo-

jega nakupičnega bogastva. Tako tudi nekateri, da je dal sultan 400.000, drugi celo 1.000.000 lir. Govori se pa tudi konečno, da je izplačala več večjih svot uprava „pobožnih ustanov“, ki znašajo neki skupno jedno milijardo frankov. Uprava se je baje s početka branila izplačati kako svoto iz tega zaklada, ko se ji je pa dokazalo, da je v nevarnosti izlam, je takoj odjenjala in sedaj se izplačuje brez vsakih ovir.

Upor v Makedoniji. Po poročilih raznih listov se v nekaterih delih Makedonije že prikazujejo grške čete, ki so se sem ter tje že spoprijele s turško druhaljo. Turkom prijazni listi se seveda hudejejo nad takim usiljevanjem ter nekako prikrito nasvetujejo bližnjim sosedom, da jim dokažejo, da tako postopanje ni pravilno. „Pol. Corr.“ ve poročati o neki grški četi, ki je baje pustošila železnico med Solunom in Monastirjem. Provročena škoda je sedaj popravljena in čuvajo dotično progo turški vojaki. Imenovani list zatrjuje, da je sedaj v Makedoniji pet takih čet, ki skušajo osvojiti važnejše postojanke in si s tem zagotoviti trdna tla pri eventualnem napadu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. marca.

(Stolnim dekanom) pri cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani je cesar imenoval velezaslužnega prelata kanonika dr. Andreja Čebašek-a v Ljubljani. Na mnogaja leta!

(Državnozborna volitev v peti skupini.) V Kočevju, odkoder včeraj nismo dobili brzojavnega sporočila, se je od 42 volilnih mož vdeležilo volitve 19, od katerih jih je 17 glasovalo za dr. Kreka, 2 pa za Kunca. — Po teh sklepnih poročilih je bilo torej oddanih 936 glasov. Od teh je dobil dr. Krek 730, Matija Kunc 164 in Zeleznikar 38 glasov. Stirje glasovi so bili neveljavni.

(Volivcem v peti skupini.) Izvolili ste me za državnega poslanca. Kolikor je volivna borba pripomogla, da je krščanska ideja zmagala liberalno in socijalno-demokratično, in kolikor ste se ravno ob moji osebi združili krščansko misleči možje in podrli nasprotna načela, Vas najsrčneje zahvaljam, vzlasti Vas, junaški ljubljanski volivci. Vesel sem vseh napadov, s katerimi so me počastili načelni nasprotniki. Brez dvojbe so pripomogli k zmagi; zato tudi nje zahvaljam, obetajoč, da se ne bom nikdar trudil za njihovo pohvalo, in želéč, da bi mogel res mnogo delati, pa tudi trpeti za krščansko idejo in z njo za blagor našega ljudstva. Vem, da mi nedostaje sposobnosti in drugih prepotrebni lastnostij, ki jih potrebuje zastopnik delavskega ljudstva. V zaupanju na božjo pomoč in oprt na krščansko organizacijo delavskih stanov nastopim svoj težki posel. Vas, ki ste s svojo volitvijo pokazali svoje neustrašeno prepričanje, pa prosim, da vztrajate v boju za naša sveta načela, dokler popolnoma ne zmagajo v celem javnem življenju! Bog blagoslovi Vaše in moje delo!

V Ljubljani, dne 10. sušca 1897.

Dr. Janez Ev. Krek.

(„Klerikalni analfabetje.“) Liberalizem hira in hira, a čim bolj hira, tem bolj odkriva svojo umazano podlost. V dneh svojega veličja je hodil pod krinko rodoljuba in človekoljuba, zato so mu ploskale naudušene množice in klicale: živio! A ko so začele te množice tirjati, da dejanski pokaže svojo ljubezen do naroda, tedaj se je pokazalo, da je bilo vse njegovo rodoljublje res le — krinka, ki je zakrivala njegov oholi napuh in njegovo nenasitno častiželjnost. Zatajil je vse obete in obljube, in množice so spoznale, da ga sploh nikdar ni bila resna volja, dati ljudstvu kak drobec, da celo vedel ni, kaj je obetal, in se menil ni, kaj ljudstvo hoče. To ni bilo lepo, ne ljudomilo. Takim možem so dejali časih — sleparji! A če že ni bilo lepo, ne ljudomilo, da se je liberalizem hlinil našemu ljudstvu prijatelja, podlo je, da je začel sedaj to ljudstvo — zasmehovati! Ljudstvo je odprlo oči, spoznalo hinavca, obrnilo mu molče hrbet, — a liberalizem je pokazal svoje gnusno srce in začel psovati naše ljudstvo: „klerikalni analfabetje!“ („Slov. Narod“ št. 53.) Tako je psoval v soboto, ko so zmagali krščanski socialisti v treh okrajih. V ponedeljek je prišlo na volišče zopet 1231 mož in volilo krščanske socialiste in priborilo zmago tudi v drugih okrajih z večino 602 glasov, a zopet je v torek psoval „Slov. Narod“ (št. 55): „Zmagali so klerikalni

analfabetje!“ To je podlo! A čudimo se ne, saj je to le srčni glas do zadnjega vlakenca in do erca podlega liberalizma! Le tako naprej! Čim bolj naprej, tem prej bo ljudstvo z gnevom vrglo prsti na jamo liberalnega gospodstva! A vprašali bi vendar še nekaj: Denimo, da bi bilo v Ljubljani res toliko analfabetov, i kdo pa bi bil tega kriv? Gospoda, povejte no, kdo bi bil tega kriv? Odkod pa bi se bili rekrutirali ti analfabetje? Ali ne iz vaših šol? Liberalizem je tako podel, da sam sebi pljuje v skledo, da bi le ogrdil nje, ki so kdaj hodili za njim! Fej!

(Komedijski.) Narodna stranka je postavila za kandidata v peti kuriji obrtnika Kunca. Mi nismo imeli in nimamo nič zoper to, da bi bil zastopnik pete kurije obrtnik, saj smo si sami želeli kandidata iz delavskih stanov, in le dejanske razmere so za sedaj to ovirale, kar je ljudstvo tudi uvidelo in upoštevalo. Zal nam je bilo, da je obrtnik Kunc hotel biti voljen na podlagi liberalnega programa. A da se bo narodna stranka s svojim kandidatom igrala, tega si vendar nismo mislili. Toda „Slov. Narod“ pravi, da se je le igrala. Pravi namreč, da bi bila v vseh okrajih lahko zmagala, ko bi se bila le količkej potrudila. Mi smo mislili, da je to le „galgenhumor“ po sramotnem porazu, a „Slov. Narod“ zopet zatrjuje, da je tako. No, potem pa zares pomilujemo tiste obrtnike, ki še vedno mislijo, da je narodni stranki kaj do njih!

(Kandidat g. Višnikar) poskuša v svojem „Poslanem“ v „Sl. Narodu“ opravičiti pred slovenskim narodom svoje ravnanje v zadevi preklicane celjske gimnazije in pa pouka izveličevalne nemščine v ljudskih šolah. Toda sreča mu ni bila mila. Čudno se nam zdi že to, da je gospod poslanec še le sedaj poskusil osvetliti si svoje narodno lice, ko se je njegovim narodno naprednim agitatorjem v kmečkih občinah posel sijajno izjalovil. Morda si je hotel s tem pridobiti mestno-tržke volilce, ker čuje se, da bi zual Suklje njemu na ljubo opustiti kandidacijo v dolenskih mestih, ko on v kmečkih občinah propade. Gosp. Višnikar piše, da so samo „Slovenec“ in njemu nasprotni listi grajali njegovo efijaltsko postopanje, toda vedite naš g. poslanec, da so bili ogorčeni radi Vašega ravnanja celo Vaši kolegi in najintimnejši prijatelji, ki imajo čut za svoj zatirani slov. narod, in so Vas obsodili na način, da še hujšega nismo slišali. Ako želite, Vam lahko postrežemo z imeni. Kar govorite o zakasnitvi brzojavke, je brez pomena. Se li spomnite, da Vam je v čitalnici pri pivu rekel gosp. doktor, sedaj je ura šest, vzemite voz in dobite lahko še vlak v Ljubljani. Istotako je „preveliko posla“ prazen izgovor, ker kdor nima časa, čemu se trga za mandate. Ako se Vi izgovarjate na odsotnost drugih poslancev, ni to niti Vam, niti nam nič mar, nego je to stvar njihovih volilcev, kakor je Vaše ravnanje naša stvar, katerih koristi Vam je zastopati. Sicer nam je pa dobro znano, da je neki znani slov. poslanec na Štajerskem, ki se po možnosti ogiba Dunaja, vendar vse pustil in šel glasovat za Celjsko gimnazijo. Vi ste jo zavozili gosp. poslanec, pa basta, ne opere Vas tega nobeno „Poslano“.

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) Pričetkom včerajšnje izredne seje je naznanil župan, da je prejel od finančnega ministerstva obvestilo, da bo potem zakona izposlovalo prostost pristojbin pri vseh najetja posojila v znesku 900.000 gld. tiščočih se pismih. Treba le še naznaniti dovoljenje dež. zbora glede najetja posojila. Nadalje prebere dopis deželne predsednika, v katerem se naznanja, da je ministerstvo odobrilo besedilo pogodbe o upravi regulacijskega fonda, ki je s tem odobren. Konečno omenja župan, da deželni odbor ni potrdil sklenjenega povišanja doklad, katero je vlada že odobrila. Na njegov nasvet se sklene uložiti ugovor proti temu na ministerstvo. — Prva točka dnevnega reda se odstavi z dnevnega reda, ker od deželne odbora še ni došel načrt pogodbe, ki se ima skleniti med mestno občino in deželnim odborom. — O splošnih načrtih za zgradbo cesar Fran Josipovega mostu poroča odbornik Hrasky ter predlaga, naj mestni magistrat poskrbi za podrobne načrte za zgradbo mestu, stavb. urad pa za načrte za mostne glave in naj takoj razpiše ofertno obravnavo ter o tem poroča obč. svetu. — O prošnji ljubljanskih stavbenih podjetnikov, da se jim zniža vodarina za porabo vode pri stavbah, poroča inženir Zbrizaj ter predlaga, naj se z ozirom na nizko pristojbino 10 kr. od m³, ne posebno znatno porabo vode in ker se s tem ne bi koristilo širšim krogom, prošnji

ne ugodí. Obvelja. — Drugo poročilo vod. ravnateljstva se radi odsotnosti poročevalca odstavi z dnevnega reda, ostale točke pa obravnavajo v tajni seji. — Konec javne seje interpeluje podžupan radi slabe razsvitljave Prešernovih ulic. — Župan odgovarja, da je na to že opozoril plinovo družbo, ki je naznanila, da se po nekodi izgublja plin, ker so se ob potresu cevi nekoliko zmaknile, in da se v to svrhu že vrše preiskave. Nikakor pa ne kaže pomnožiti svetilnic, ker se še tekom letošnjega leta vpelje električna razsvetljava.

(Usmiljeni Samarijan) Trgovec Fr. Orešek na šentpeterskem predmestju je prodajalcu pramoga Valent. Kugi poslal 11. februarija 1897 nastopno pismo:

Ker Vas neč blizu ni, Vas dones v zadne opozorim, da mi sledeče, i sicer:

Ostalo še dolga gld. — 04
stroški tožbe 1—
obresti 3-08
današno pismo — 03

Skupaj gld. 4-15

zadni čas v 3 dneh plačaste sicer bi bil primoran takoj nova tožba zoper Vas vložiti. Vas pozdravi
Fran Orešek.

V pojasnilo še to omenimo, da je ta usmiljeni Samarijan — socijalni demokrat. Tako znajo ti vrli ljudje trpinom pomagati!!

(Umrli) je včeraj po kratki bolezni v Ljubljani gospa Marija Göstl, roj. Souvan. Pogreb je v petek ob štirih popoldne. N. v m. p.!

(Kumljanci pozor!) Radeški Juvančič, ki se je že zadnjič tako lepo osmešil, tudi sedaj ne miruje. Bega namreč volilne može, posebno s Kumljanskega, naj se v ponedeljek (15. t. m.) narede bolne ter ostanejo doma. Zato Kumljanci, pridite navlašč v ponedeljek polnoštevilo, ker vam Juvančič tako bolezen privoščí, vsaj ste zanesljivi možje!

(Z Vipavskega) dne 10. marca. Sporoča se, da imajo Vipavci še precej vina. Ako se bo po notranjskih gostilnah še nadalje točilo dalmatinsko vino, morajo cene Vipavcu znatno pasti.

(Slovenski klub na Dunaju) ima v soboto 13. marca v tej sezoni 5. svoj večer v dvorani hotela „zur gold. Ente“ I. Riemergasse, 4 v I. nadstropju. Velečastiti gosp. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kapelan i. t. d. bode svoje predavanje o Egipčanih nadaljeval in svršil. Potem sledita koncert gospodičin Nade, Olge in Vere Simo-

nič (na gosli in glasoviru) in deklamacija gospodičine Ivanke Petrovčič. Ker obeta večer biti prijeten in ker je dvorana za take večere prav primerna, pričakovati je, da se tega večera udeležé vsi povabljeni.

(Iz Maribora), 6. marca: Prosim Vas, gospod vrednik, da blagovolite z ozirom na dopis „Z dravskega polja“ v št. 49 Vašega cenjenega lista sprejeti mojo izjavo, da se z nazoni g. dopisatelja gledé kandidature g. viteza Berks-a za kmetsko kurijo volilnega okraja Celje Brežice popolnoma strinjam, da pa jaz ne kandidujem. Z odličnim spoštovanjem
Dr. Fran Voušek.

Telegrami.

Gorica, 11. marca. Pri volitvi poslanca za peto skupino je dobil dr. Anton Gregorčič 256 od 437 oddanih glasov.

Dunaj, 11. marca. Škofovska posvetovanja se še nadaljujejo. Udeležuje se jih tudi knezonadškof Haller.

Dunaj, 11. marca. V splošni volilni skupini je bil v Istri izvoljen državnim poslancem italijanski nacijonalec dr. Bartoli.

Praga, 11. marca. Deželni zbor je včeraj zaključil zasedanje.

Černovice, 11. marca. Pri državnozbornski volitvi v kmečkih občinah so bili izvoljeni dosedanja poslanci Hormuzaki. Wolan in Lupul.

Budimpešta, 11. marca. Brodnik Pasha je ustrelil včeraj svojo pasterko in na to samega sebe.

Madrid, 11. marca. „Imperial“ poroča iz Manile, da zahteva general Polavieja nadaljnih 20 bataljonov.

Dogodki na Kreti.

Dunaj, 11. marca. „Pol. Corr.“ dementuje vest, da odpotuje na Kreto drugi bataljon pešpolka št. 87 v Trstu.

Budimpešta, 11. marca. Iz Reke se poroča, da se je s posebnim vlakom pripeljalo 250 konj, katere sta spremljala dva grška častnika. Ladija s konji je odplula v Pirej.

Belgrad, 11. marca. Vsa rezerva in drugi letniki so pozvani k osem dnevnim orožnim vajam v teku marca in aprila.

Kolonija, 11. marca. Kakor poroča „Köln. Ztg.“ iz Kandije, so se spoprijeli v bližini tega mesta vstaši s Turki, ki so izgubili 60 mož. Boj traje nadalje. Mestu se preti s požigom.

Rim, 11. marca. „Agenzia Stefani“ poroča, da se vrše dogovori mej velevladmi glede odgovora na znano izjavo grške vlade.

Umrli so:

8. marca. Marija Repič, posestnika hči, 10 mesecev, Kolesijske ulice 16, plučni edem. — Ivana Kerar, paznika hči 9 mesecev, Opekarska cesta 32 božjast. — Ivana Jager, me-sarica in posestnica, 48 let, Sv. Petra cesta 81, kap.

9. marca. Ivana Susteršič, sollicitatorja žena, 52 let, Kurja Vas 4, omehčanje možgan.

V hiralnici:

7. marca. Franc Skubic, gostač, 61 let, jetika.

V deželni bolnišnici:

7. marca. Ana Perdir, gostija, 50 let, paralysis cordis.

8. marca. Anton Bezljaj, brodar, 39 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Molirina 24. urah v mil.
10	9. zvečer	737.8	3.4	brezv.	del. jasno	
11	7. zjutraj	737.6	0.8	sl. svzh.	skoro oblč.	0.2
	2. popol.	737.2	10.8	sl. vzh.	del. oblč.	

Srednja večerajšnja temperatura 2.5°, za 0.2° pod normalom.

183 1-1

Podpisani javljajo s potrjitim srcem žalostno vest o izgubi svoje ljubljene, nenamestne soproge, oziroma matere in sestre, gospe

Marije Göstl roj. Souvan

ki je danes ob polu devetih v jutro, po kratkem, a mučnem trpljenju, previdena s svetotajstvi za umirajočo, umrla v 58. letu svoje starosti.

Pogreb pojde v petek, dne 12. marca, popoldne ob 4. uri od hiše št. 8 na Cesarja Jožefa trgu.

Svete maše zadušnice se bodo brale po raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 10. marca 1897.

Fran Göstl, c. kr. poštni kontrolor, soprog. —
Fran, Ana, Pavla, Jelica, Tončka, otroci. —
Fran Ksav. in Ferdinand Souvan, brata.

Eksekutivne dražbe.

Matevža Strleta iz Kozaršč zemljišča s pritliklinami (5525 gld.) dne 20. marca in 21. aprila v Ložu.

Franceta Novaka iz Senčurja nepremakljivo posestvo (4440 gld.), terjatev 784 gld., dne 22. marca in 26. aprila v Kranju.

Št. 7917.

Razglas.

V smislu § 15. obč. volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. l., št. 22 dež. zak.) se javno naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev za letošnje dopolnilne volitve v občinski svet

sestavljani in da se smejo od dne 6. marca naprej skozi 14 dni tukaj pregledovati in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovorih bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 5. marca 1897.

Koverta s firmo

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

178 3-2

Najboljši
fabrikat!

I. kranjski

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-22

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 11. marca.		Dne 10. marca.		Kreditne srečke. 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 60 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	152 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	146 —
Skupni državni dolg v srebru	100 . 65 .	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	153 . —	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 . 50
Avstrijska zlata renta 4%	122 . 55 .	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	187 . 50	Rudolfove srečke, 10 gld.	26 . 75
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 . 50 .	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 —	Salmove srečke, 40 gld.	68 . 50
Ogerska zlata renta 4%	121 . 90 .	Tisne srečke 4%, 100 gld.	140 . 75	St. Genois srečke, 40 gld.	71 . —
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 . 05 .	Dunavske vravnave srečke 5%	137 . 50	Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 . —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	945 . —	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 —	Ljubljanske srečke	22 . —
Kreditne delnice, 160 gld.	357 . 75 .	Posojilo goriškega mesta	112 . 50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 . 75
London vista	119 . 90 .	4% kranjsko deželno posojilo	99 . 25	Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3390 —
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 70 .	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 . 70	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	390 . —
30 mark	11 . 74 .	Prijoritete obveznice državne železnice	275 . 50	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	87 . 80
20 frankov (napoleonidor)	9 . 53 .	južne železnice 3%	173 . 40	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	159 . —
Italijanski bankovci	45 . 10 .	južne železnice 5%	127 . 80	Montanska družba avstr. plan.	80 . 50
C. kr. cekini	5 . 66 .	dolenjskih železnice 4%	99 . 50	Trbovejska premogarska družba, 70 gld.	151 . —
				Papirnih rubljev 100	127 . —

Nakup in prodaja

vsakevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kuririh vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni svetli za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

na loženih glavnic.